

Aan
De minister van Financiën van Sint Maarten

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum
1 december 2023

Ons kenmerk
Cft 202300129

Pagina
1/8

Uw kenmerk

Bijlage
2

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Reactie op de derde uitvoeringsrapportage 2023

Geachte heer Irion,

Op 17 november 2023 ontving het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de uitvoeringsrapportage (UR) over het derde kwartaal van 2023. Met dit schrijven ontvangt u de reactie van het Cft op deze UR.¹ In bijlage 1 van deze brief vindt u een nadere uitleg en cijfermatige onderbouwing bij deze reactie.

Oordeel

Tot en met het derde kwartaal van 2023 ontwikkelen de baten zich boven verwachting ten opzichte van de vastgestelde begroting 2023 (hierna: begroting). Sint Maarten realiseert tot en met het derde kwartaal van 2023 een begrotingsoverschot van ANG 31 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door een hogere realisatie van de baten. Echter, vanwege een verwachte toename in de lasten, verwacht Sint Maarten het begrotingsjaar af te sluiten met een overschot van ANG 5 miljoen. Hiermee zou worden voldaan aan de centrale begrotingsnorm.

In uw reactie van 26 april 2023 op het Cft advies bij de vastgestelde begroting 2023, gaf u aan dat Sint Maarten de begroting met een begrotingswijziging (BW) zou aanpassen. Tot op heden is deze BW echter nog niet vastgesteld. Met deze vertraging in het begrotingsproces is de begroting, ondanks uw toezeggingen, nog niet in overeenstemming gebracht met de Rijkswet financieel toezicht en niet meer actueel. Het Cft benadrukt opnieuw het belang van het tijdig en volledig doorlopen van het begrotingsproces. Het Cft verzoekt Sint Maarten om zo snel mogelijk de BW 2023 vast te stellen.

Het Cft constateert dat de betalingsachterstanden van Sint Maarten bij diverse overheidsentiteiten oplopen en acht het van belang dat Sint Maarten prioriteit toekent aan het terugdringen hiervan. Een ander terugkerend punt van zorg betreffen de oplopende overige baten. Deze baten moeten grotendeels nog worden toegerekend aan de juiste belasting- en vergunningssoorten. Het oplopen van de niet toegerekende baten vormt een beperking bij het beoordelen van de begrotingsuitvoering. Het Cft adviseert Sint Maarten om voor het begin van 2024 tot een juiste toerekening van deze baten te komen.

Toelichting

Uit de UR blijkt tot en met het derde kwartaal van 2023 een voorlopig overschot op de gewone dienst van ANG 31 miljoen. Dit overschot is ANG 39 miljoen hoger dan het eerder voorziene tekort van ANG 8 miljoen. De realisatie van de baten is ANG 34 miljoen hoger dan verwacht. Dit is het gevolg van hogere belastingopbrengsten en een hogere realisatie van de overige baten. De lasten zijn ANG 5 miljoen lager dan verwacht. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere lasten voor personeel en goederen en diensten. De lasten voor subsidies en overdrachten en sociale voorzieningen namen juist toe. Dit wordt gedeeltelijk veroorzaakt door hogere zorgkosten.

Sint Maarten verwacht eind 2023 een positief resultaat van ANG 5 miljoen. Dit is een opwaartse bijstelling van ANG 4 miljoen ten opzichte van de tweede UR van 2023. Op basis van historische data en de realisatie tot en met het derde kwartaal van 2023 verwacht het Cft een overschot van circa ANG 20 tot 30 miljoen ultimo 2023.² Het Cft adviseert Sint Maarten deze overschotten te reserveren voor de financiering van een hoger investeringsniveau in 2024.

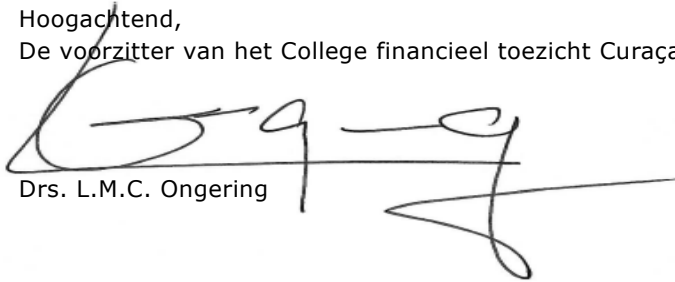
De overheid van Sint Maarten heeft diverse schulden aan overheidsentiteiten. De totale betalingsachterstand aan overheidsentiteiten bedroeg aan het einde van het derde kwartaal van 2023 ANG 152 miljoen. Dit betreft voornamelijk achterstanden bij het uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekostenverzekering (SZV). Een van de oorzaken van deze forse betalingsachterstand is het te laag begroten van de lasten voor de overheidsziektekostenregeling (OZR) en de PP-kaarten. Het Cft adviseert Sint Maarten met klem om deze lasten in de begroting 2024 op het juiste niveau te ramen en zo snel mogelijk de gesprekken over de betalingsregeling met de SZV af te ronden.

Sint Maarten ontving begin november 2023 een kapitaallening van ANG 61 miljoen voor het realiseren van investeringen. Nu deze lening is ontvangen adviseert het Cft zo snel mogelijk te starten met de uitvoering van de voorgenomen investeringsprojecten.

Kenmerk
Cft 202300129
Blad
3/8

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'L.M.C. Ongerling', written over a horizontal line. The signature is stylized and cursive.

Drs. L.M.C. Ongerling

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De voorzitter van de Staten van Sint Maarten
De minister-president van Sint Maarten
De secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Sint Maarten

Bijlage 1: Uitleg en cijfermatige onderbouwing

Tabel 1 toont de realisatie van de gewone dienst voor de derde kwartalen van 2016, 2019, 2022 en 2023. Ook zijn de begrote baten en lasten voor het derde kwartaal van 2023 en het jaar 2023 weergegeven.

Tabel 1: Overzicht realisatie en begroting gewone dienst (in miljoenen ANG)³

	3 ^e UR 2016	3 ^e UR 2019	3 ^e UR 2022	3 ^e UR 2023	Begroot Q3 2023	VB 2023
Baten	339	329	332	399	366	496
Belastingen	278	269	258	313	303	411
Vergunningen	11	18	11	14	15	17
Licenties en concessies	28	31	35	38	35	43
Ontvangen bijdragen en subsidies	-	-	-	2	2	2
Overige baten	21	12	28	34	12	22
Lasten	324	353	360	369	374	496
Personeelslasten	149	154	158	159	163	215
Goederen en diensten	61	81	81	86	94	127
Sociale voorzieningen	16	21	24	26	23	31
Afschrijving	8	8	10	10	8	11
Subsidies	77	77	76	76	74	97
Studiebeurzen	3	3	3	3	3	3
Bank- en rentelasten	10	10	8	9	9	12
Resultaat	15	-24	-27	31	-8	0

Bron: derde uitvoeringsrapportages van 2016, 2019, 2022 en 2023 en de vastgestelde begroting 2023 van Sint Maarten.

Baten

Sint Maarten realiseert tot en met het derde kwartaal van 2023 ANG 399 miljoen aan baten. Dit is ANG 34 miljoen meer dan begroot en ANG 67 miljoen meer dan de realisatie in dezelfde periode in 2022. De hogere realisatie wordt verklaard door ANG 10 miljoen hogere belastingbaten en ANG 22 miljoen meer overige baten dan begroot. De toename in baten wordt enerzijds veroorzaakt door een sterker herstel van de economie dan verwacht en anderzijds door de uitvoering van projecten samenhangend met het Landspakket.⁴ In vergelijking met het derde kwartaal van 2016 en 2019 realiseert Sint Maarten significant meer baten.

De realisatie op de post overige baten bedraagt ANG 34 miljoen. Een groot gedeelte van deze post bestaat uit baten die nog niet zijn toegerekend aan de juiste belasting- en vergunningssoort, waardoor de beoordeling van realisatie versus begroting wordt belemmerd. Dit wordt veroorzaakt door het wegvallen van de omschrijving op het afschrift bij banktransacties. Sint Maarten geeft in de UR aan dat de banken op Sint Maarten werken aan een oplossing voor dit probleem.

Lasten

Sint Maarten realiseert tot en met het derde kwartaal van 2023 ANG 369 miljoen aan lasten. De lasten liggen daarmee ANG 5 miljoen lager dan begroot. Ten opzichte van dezelfde periode in 2022 liggen de lasten in het eerste halfjaar van 2023 ANG 9 miljoen hoger.

Personeelslasten

Tot en met het derde kwartaal van 2023 realiseert Sint Maarten ANG 159 miljoen aan personeelslasten. De personeelslasten liggen daarmee ANG 4 miljoen lager dan begroot. Sint Maarten verwacht deze onderbesteding in het vierde kwartaal van 2023 in te lopen, met name door de retroactieve betaling van ANG 10 miljoen aan het Korps Politie Sint Maarten en hogere lasten voor de OZR.

Goederen en diensten

Sint Maarten realiseert tot en met het derde kwartaal van 2023 ANG 86 miljoen aan lasten voor goederen en diensten. Dit is een toename van ANG 35 miljoen ten opzichte van de tweede UR van 2023 maar nog steeds een onderbesteding van ANG 8 miljoen ten opzichte van de begroting. Dit ligt volgens Sint Maarten aan de late vaststelling van de begroting 2023, waardoor diverse projecten pas in de tweede helft van het jaar zijn gestart. Sint Maarten verwacht in het vierde kwartaal van 2023 een verdere toename van de lasten voor goederen en diensten.

Kapitaaldienst

Tabel 2 toont de realisatie van de kapitaaldienst voor de derde kwartalen van 2016, 2019, 2022 en 2023. Ook zijn de begrote baten en lasten voor 2023 weergegeven.

Sint Maarten begroot 90 miljoen aan investeringen voor 2023. Hiervoor trok het land een kapitaallening van ANG 61 miljoen aan. Deze lening is recent ontvangen door Sint Maarten. Sint Maarten investeerde tot en met het derde kwartaal van 2023 zeer beperkt, vanwege de beperkte liquiditeitspositie.

Tabel 2: Overzicht realisatie kapitaaldienst (in miljoenen ANG)⁵

	3 ^e UR 2016	3 ^e UR 2019	3 ^e UR 2022	3 ^e UR 2023	VB 2023
Ontvangsten	-	13	303	11	424
Bijdragen	-	-	-	-	29
Opname geldlening	-	-	-	-	61
Eigen middelen	-	-	-	-	6
Afschrijving	-	8	10	10	11
Herfinanciering	-	5	292	-	-
Overig	-	-	-	1	316
Uitgaven	27	14	298	4	424
Aflossing leningen o/g	-	5	294	-	329
Studieleningen	5	5	4	4	5
Investerings	-	4	1	-	90
Overig	22	-	-	-	-
Saldo	-	-1	5	7	0

Bron: derde uitvoeringsrapportages van 2016, 2019, 2022 en 2023 en de vastgestelde begroting 2023 van Sint Maarten.

Financieel beheer

De derde UR bevat een toelichting op de voortgang van de verschillende projecten ter verbetering van het financieel beheer. Sint Maarten werkt onder andere aan de implementatie van een nieuw enterprise resource planning (ERP) systeem voor de financiële administratie en aan verbeteringen van het jaarrekening- en begrotingsproces. Sint Maarten stelde recentelijk het plan van aanpak voor de transformatie van de Belastingdienst vast en verwacht op korte termijn te starten met de uitvoering van dit plan. Ook wordt er binnenkort een onderzoek gestart om in kaart te brengen hoe het departement van statistiek versterkt kan worden. Het Cft vindt dit positieve ontwikkelingen en benadrukt het belang van een duurzame implementatie van de verbeteringen die uit de projecten volgen om de kwaliteit van het financieel beheer structureel te verbeteren.

Sint Maarten geeft in de derde UR aan dat de externe accountant op korte termijn de controle op de jaarrekening 2022 afrondt. Vervolgens zal de jaarrekening worden vastgesteld en ter advisering aan het Cft worden aangeboden.

Liquiditeitspositie

Sint Maarten beschikte eind september 2023 over ANG 22 miljoen aan liquiditeiten. Dit is een daling van ANG 18 miljoen ten opzichte van het tweede kwartaal van 2023. Deze daling wordt met name toegeschreven aan het laagseizoen. Sint Maarten verwacht ANG 5 miljoen aan liquiditeiten aan het eind van het jaar.

Loonsubsidieregeling

Tijdens de coronacrisis konden werkgevers op Sint Maarten in aanmerking komen voor loonsubsidie. Op verzoek van het Cft heeft het ministerie van Financiën een controle laten uitvoeren door de Stichting Belasting Accountants Bureau en het Audit Team Sint Maarten naar de uitvoering van de loonsubsidie regeling. Uit de controle blijkt dat er een bedrag aan loonsubsidie te veel is toegekend aan een aantal bedrijven. Het is nu zaak dat Sint Maarten vaart maakt met de inning van de teveel toegekende loonsubsidie. Dit zal bijdragen aan de liquiditeitspositie van het land.

Collectieve sector

Sint Maarten diende voor 1 april 2023 de collectieve sector voor de jaren 2024 en 2025 vast te stellen. Dat is tot op heden nog niet gebeurd. Sint Maarten werkt samen met het Centraal Bureau voor de Statistiek van Sint Maarten en dat van Nederland aan een nieuwe werkwijze om het proces tot aanwijzing van de collectieve sector te optimaliseren. Het Cft blijft graag geïnformeerd over de voortgang.

Overheidsentiteiten

De UR is voorzien van een toelichting op de huidige en te verwachten situatie van de belangrijkste overheidsentiteiten. Het Cft verzoekt om bij de volgende UR actuele informatie van het nutsbedrijf GEBE op te nemen. Op 12 oktober 2023 verzocht het Cft om toezending van de jaarrekeningen van een aantal geselecteerde entiteiten en om rapportages collectieve sector 2021 en 2022.⁶ Het Cft verzoekt u om hier alsnog gehoor aan te geven.

Rentelastnorm en schuldpositie

Op basis van de UR verwacht het Cft dat de rentelastnorm niet zal worden overschreden.⁷ De overheidsschuld van Sint Maarten bedraagt per 30 september 2023 naar schatting ANG 1.285 miljoen. De overheidsschuld van Sint Maarten bedraagt daarmee 44 procent van het bruto binnenlands product.⁸

Bijlage 2: Eindnoten

¹ Op basis van artikel 18 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) reageert het Cft op de derde UR. Het toetsingskader voor de beoordeling van de UR wordt gevormd door de Rft en de aanwijzing die de Rijkswetfinancien (RMR) in september 2015 gaf aan het bestuur van Sint Maarten. Staatsblad 2015, Besluit van de 30e oktober 2015 tot afkondiging van het Besluit van 8 september 2015 houdende het geven van een aanwijzing aan het bestuur van Sint Maarten tot het oplossen van de ontstane betalingsachterstanden, de compensatie van gerealiseerde tekorten op de gewone dienst in periode 2010-2014, het in de begroting 2015 en de meerjarenbegroting volledig opnemen van de zorg- en pensioenuitgaven en het nemen van maatregelen ten behoeve van een houdbaar pensioen- en sociale zekerheidsstelsel. De RMR heeft op 18 april 2019 besloten tot verlenging van de aanwijzing, maar over de nieuwe termijnen heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden.

² Het bepalen van het verwachte saldo op de gewone dienst ultimo 2023 wordt bemoeilijkt doordat ANG 27 miljoen aan overige baten nog niet is toegerekend aan de juiste belasting- en vergunningsoort. Hierdoor wordt de beoordeling van de realisatie versus de begroting belemmerd.

³ In deze tabel is sprake van afronding op hele ANG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁴ Landspakket Sint Maarten, uitvoeringsagenda 1 juli – 30 september 2023.

⁵ In deze tabel is sprake van afronding op hele ANG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁶ Artikel 24 van de Rft en , Cft, Kenmerk Cft202300102, Rapportages collectieve sector en verzoek jaarrekeningen overheids(gelieerde) entiteiten, d.d. 12 oktober.

⁷ Department of Statistics Sint Maarten (2021). Collective Sector Report 2021.

⁸ Bij het bepalen van de schuldquote is uitgegaan van het bbp voor 2023 dat het Internationaal Monetair Fonds (IMF) heeft gepubliceerd in IMF, 2023 Article IV Consultation discussion Curaçao and Sint Maarten, Press release and Staff Report, d.d. juli 2023.